

Eurajoen luonnonmukainen vesirakentaminen, luontoarvot ja muu käyttö

**Seppo Varjonen
Eurajoen vesiensuojeluyhdistys
puheenjohtaja**

Vesiensuojeluyhdistyksen lausunto valituksen alaisesta perkaussuunnitelmasta:

<https://www.evsy.fi/yhdistys/julkaisut/valitus-vaasan-hallinto-oikeutee/>

Luonnonmukainen vesirakentaminen (LUVE)

- mahdollistaa joen tehokkaan tulvavesien johtamiskyvyn
- huomioi monimuotoisen jokiluonnon säilymisen
- turvaa joen virkistyskäytön
- tukee vesihoidon suunnittelua ja vesien kestäväen käytön tavoitteita (VPD)

Kalasto & LUVE

- **Koskipaikkojen liettyminen vähenee merkittävästi**
  - joen alajuoksun koskipaikat säilyvät kutukelpoisina vaelluskaloille

- **Kotoperäisen taimenen potentiaaliset kutupaikat joen yläjuoksulla**
  - tavoitteeksi taimenen lisääntymisalueiden lukumäärän kasvattaminen ja elinalueen laajentaminen

- mm.**
  - Kirkkosillan kosken ja ohitusuoman luonnonmukainen rakentaminen ja kunnostus
  - Knuutilantien kivipohjaisen virtapaikan kunnostaminen
  - sivu-uomien kunnostus Ahmas- ja Vahenojat

- **Kutupaikkojen kunnostaminen + sopivien elinpiirien runsastuminen**
  - kalojen poikastuotantoa lisääntyy

  - elinvoimaiset ja saalistusta kestävät kalakannat
    - **KALASTUS**
    - runsas kalasto ylläpitää elinvoimaista saukkopopulaatiota ja tarjoaa ravintoa monelle muulle lihansyöjälle (mm. kuningaskalastajalle ja kalasääskelle)

Ravut ja muu pohjaeläimistö & Luve

- **Rapujen elinympäristöt ja ravinto lisääntyvät**
  - rapukanta kasvaa → elinvoimainen, saalistusta kestävä populaatio
    - RAVUSTUS
    - ylläpitää elinvoimaista saukkopopulaatio

- **Simpukoiden, sudenkorentojen ja muiden pohjaeläinten elinympäristöt turvataan**
  - pohjaeläimistön monimuotoisuus kasvaa
    - jokihelmisimpukka ja vuollesimpukka ?
      - joen entisöinti (LUVE) ja siirtoistutukset

Linnusto ja nisäkkäät & Luve

- **Uhanalaisten lintulajien pesimäreviirit ja elinpiirit säilyvät.**
  - mm. peltosirkku ja kuningaskalastaja
    - molemmat erittäin uhanalaisia, erityistä suojelua edellyttäviä lintulajeja
  - + muut uhanalaiset lajit: rantasipi, käenpiika, sirittäjä ja punavarpenen
(Eurajoen linnustoselvitys 2010, Ahlman ym., Pji:n julkaisut)
- **Maakunnallisesti arvokkaan lintualueen (120096) osan Turuntien silta – Kirkkosilta elinpiirit säilyvät.**
  - jokiosuudella on merkittävä vesilintujen talvehtimisalue
    - koskikaran ja pikku-uikun (vaarantuneita lajeja) talviaikaiset kerääntymät ovat maakunnan merkittävimmät
  - Lähde: *Vilén, Risto, Vasko, Ville ja Nuotio, Kimmo: Satakunnan maakunnallisesti arvokkaat lintualueet 2006-2014. Porin Lintutieteellinen Yhdistys ry & Rauman Seudun Lintuharrastajat ry*
- **Joen uhanalainen / silmällä pidettävä Euroopan majavakanta ja elinvoimainen saukkokanta yleistyvät.**

Rantametsät, -pensaikot ja -niityt & LUVE

- **Jokiluonnon monimuotoisuuden keskukset ja ekologiset käytävät säilyvät**
  - tarjoavat suojaa, ravintoa ja pesimäpaikkoja eliölajeille
  - esim. linnusto
  - pesimätiheydet suuria
  - uhanalaisten lajien elinpiirejä
  - (Eurajoen linnustaselvitys 2010, Ahlman ym., Pji:n julkaisut)
- **Varjostus → viilentää vettä → mm. tärkeä lohikalojen elinympäristötekijä!**
- **Veteen pudonneet lehdet → rapujen ja kalojen ravintoa**
- **Eurakosken keskustan, Vaanin, Kirkkosillan alapuolen ja Euran keskustan sekä yksittäisten talojen rantametsien monimuotoisuuskeskukset säilyvät**
- **Eura-Kiukainen valtakunnallisesti arvokkaalle kulttuurimaisema-alueelle tyypilliset jokirantametsät ja -niityt säilyvät**
- **Puiden ja pensaiden juuret sitovat maaperää**
  - estävät rantojen eroosiota
    - veteen liettyneen kiintoaineen määrä vähenee
    - aineksen kasaantuminen ja jokiuoman tukkeutuminen vähenee
    - joen veden johtamiskyky pysyy hyvänä

Ranta- ja vesikasvillisuus & Luve

- Vähentää eroosioherkkyyttä sitomalla maaperää → veden sameus vähenee
- Sitoo kiintoainesta ja ravinteita → veden laatu paranee
- Lisää uoman monimuotoisuutta → mm. kalojen kutupaikat ja lintujen elinpiirit (mm. vesilinnut, kahlaajat) runsastuvat

Rantatörmät, tulvatasanteet ja laskeutusaltaat & LUVE

- **Törmät pesäpaikkoja → Euroopan majava, saukko, törmäpääsky, kuningaskalastaja**
- **Tulvatasanteet toimivat mm. muuttolintujen levähdys- ja ruokailualueina tai karjan laidunalueena (vrt. maatalousympäristön monimuotoisuus)**
- **Altaat ja syvänteet pysäyttävät kiintoaineen**
→ toimivat viileän veden varaajina → mm. kalojen ja rapujen elinympäristöt alivirtaaman aikana

Ruoppausmassojen läjitys & LUVE

- **Ruoppausmassojen asianmukainen käsittely ja läjitys**
  - viljelymaan hyvälaatuisuus
- **Sadon hyvälaatuisuus**
  - vastuuviljelymenetelmät → ympäristövastuullisen elintarviketuotannon turvaaminen

Virkistyskäyttö & LUVE

- **Joen maisema-, retkeily- ja luontoarvot säilyvät**
- **Virkistyskäyttötarpeet huomioidaan paremmin**
  - mm. uimarantojen, kalastuspaikkojen, yleisten laitureiden ym. palvelurakenteiden kunnostaminen ja rakentaminen
- **Veden sameus, kiintoaines, ravinnepitoisuudet ja leväkukinnat vähenevät**
  - mm. hyvälaatuinen uimavesi
- **Veteen liettyneen kiintoaineen määrä vähenee**
  - aineksen kasaantuminen ja jokiuoman tukkeutuminen vähenee
    - VENEILY

Jokiluonnon ja veden muu käyttö & LUVE

- **Euran keskustan kehittämissuunnitelma / keskustan jokirannat**
  - viihtyisä, kulttuurin ja jokiluonnon kohtaamispaikka → vetovoimatekijä
  - erikoisuutena monimuotoinen luonto
  - esim. kotoperäinen taimen ja harvinainen linnusto

- **Jokivarren asutus**
  - luonnonläheiset jokivarsitontit → vetovoimatekijä

- **Veden sameus, kiintoaines, ravinne- ja haitta-ainepitoisuudet (mm. elohopea) ja leväkukinnat vähenevät**
  - hyvälaatuinen kastelu- ja talousvesi

Pyhäjärven säännöstely ja tulvariskit & LUVE

- **Pyhäjärven säännöstely on oleellinen osa Eurajoen valuma-alueen tulvasuojelua**
- **Joen ylä- ja keskijuoksun tulvariskit on huomioitu Pyhäjärven säännöstelyssä**

Akuutit tulvat ja niihin varautuminen / Ilmastonmuutos

- 1. Veteen kaatuneiden ja vedessä kasvavien puiden ja pensaiden poisraivaaminen.**
→ vähennetään biomassan ja lietteen kasaantumista jokirannoille sekä hyydepatojen muodostumisriskiä
- 2. Hyydepuomien käytön lisääminen.**
→ mm. Eurakoski, Euraniitty
- 3. Mäkelän rannan alueella havaitun paksun vesimäisen liete kerroksen poistaminen imuruoppauksella.**
→ paksu liete kerros hidastaa veden virtausta ja lisää hyydemuodostumisriskiä
- 4. Kirkkosillan ohitusjuoksutuskanavan ja sillan suunnittelun ja toteutuksen käynnistäminen. / Erillislupa → Luonnonmukainen kunnostus.**
- 5. Eurakosken padon virtausluukkujen ym. virtausta edistävien rakenteiden peruskorjaus.**
→ vältetään mm. hyydepadon muodostumista padon yläpuolelle
- 6. Eurakosken padon virtaamien joustava säätely ylä- ja keskijuoksun tulvatilanteissa.**
- 7. Pyhäjärven säännöstelyohjeiden soveltaminen, siten että huomioidaan koko Eurajoen valuma-alueen hydrologia ja tulvasuojelu.**
→ voimakkaiden sade- tai sulamisvesijaksojen aikana valuma-alueen keskusjärven vedenvarastointia tehostetaan
→ soveltamisessa tulee huomioida talvi- ja syystulvat sekä joustava reagointi äkillisiin rankkasateiden, talviaikaisiin lumen sulavesien ja hyydepatojen aikaansaamiin tulviin
- 8. Pyhäjärven etelärannan tulvasuojelun suunnittelun välitön käynnistäminen.**
- 9. Pyhäjärven eteläosan rantapeltojen suojakaistojen leventäminen ja pitkällä aikavälillä tulva-alttiiden rantapeltojen metsittäminen tai muuttaminen kosteikoiksi.**

KIITOS!

Tervetuloa!

19. Eurajoki -melonta

Aika: **25.5.2019 klo 10:00 - 15:00**

Paikka: **Eurajoki**

Tarkemmat tiedot:

www.evsy.fi

→ Tapahtumat -> Tapahtumakalenteri

